Да научиш нуждаещите се да ловят риба

24 август 2020

Разкази за НПО

Фондация „Земята – източник на доходи" осигурява всестранна подкрепа на ромски фамилии в Пловдивския регион, за да могат да развият успешен малък бизнес

Дай на човека риба и ще го нахраниш за един ден. Научи го как да лови риба и ще го нахраниш за цял живот. Тази стара мъдрост прекрасни илюстрира дейността на една скромна Пловдивска фондация, която дава най-важното в ръцете на една от най-уязвимите групи. Ромите, с които работи гражданската организация, получават финансова, материална, експертна и човешка подкрепа, за да започнат собствен бизнес и осигурят дългосрочен и стабилен доход за своите семейства.

Разчитат основно на земята. Тази, без която нашето съществуване би било невъзможно и която заслужава уважение. Не, не просто уважение, а преклонение. Преди нас я е имало и след нас ще бъде. Затова не само трябва да я почитаме, но и да я облагородяваме. Ако се грижим за нея, и тя ще се грижи за нас.

Фондация „Земята – източник на доходи"

Пловдивската неправителствена организация за развитие на селското стопанство се появява официално през 2003 година с една простичка цел – **да приобщи хора от малцинствени етноси да обработват земята, за да се стабилизират финансово**. Работи се главно с хора от ромски произход. По-рядко с такива от турски и български. Набляга се на селските райони. Проектите **обхващат общините Родопи, Раковски, Брезово, Първомай, Перущица, Садово, Куклен, Карлово и Кричим**. В момента организацията се финансира от фондация „Америка за България" и Фондация „Тръст за социална алтернатива".

Председател на Управителния съвет на фондацията е Иван Пенов. Той завършва магистратура по аграрна икономика в Университета за национално и световно стопанство – София, след което още една по икономика в Централноевропейски университет – Будапеща. През 1999 година защитава докторантура по аграрна икономика в Университета на щата Мисури, САЩ. По време на престоя си там е изследовател и асистент в учебното заведение. След като се прибира в България, става доцент, а през 2017-а и професор в Аграрен университет – Пловдив. Участвал е в 7 изследователски и 10 приложни и образователни проекта, като на 5 от тях е бил ръководител или проектен лидер за страната ни. Освен всичко останало е съавтор на учебник и ръководство.

Всъщност идеята за подпомагане на социално слаби и безимотни ромски семейства в пловдивския регион започва през 1997 година. Тя се поставя от Фондация С.Е.Г.А. – град София, с консултантската помощ на Института за пазарна икономика в София и външни експерти. Основните приоритети на програмата **са да помогнат на семействата да купят собствена земя и нужните машини за обработката й, да предоставят агро консултации, чрез които да завишат знанията и уменията им за селскостопанските дейности, а впоследствие, след много труд и усърдие, да имат стабилен и постоянен доход, с който да гарантират бъдещето си.** Интеграционният момент също е ключов, защото изкарва семействата извън ограниченията на безработицата, гетата и стереотипите на социума.

Фондация "Земята - източник на доходи" организира през февруари 2020 кръгла маса в Пловдив на тема "Предизвикателства пред семейното фермерство в България".

В първия етап организацията наема земя и агроном за семействата, които дори няма какво да ядат. Земята се разпределя, след което почват да се сеят зеленчуци и плодове. Подпомагат ги с торове. Всичко, за да могат фамилиите да оцелеят. **Следващият етап** е те сами да си закупят земя и да развият по-солидно производство с трайни насаждения. Прави се схема, като семействата участват с 20% от средствата, нужни за закупуването ѝ, а останалите 80% идват от фондацията. Те се връщат в рамките на 5 години, а с върнатите пари се помага на друго семейство. Изготвят се схеми и за краткотрайни и дълготрайни активи. Целта на достъпа до активи е хората да ги акумулират и да се въртят в официалната система на фондацията. Другата основна амбиция е да се изгради общност.

Кандидатстването на фамилиите към организацията е лесно и опростено. Нужно е само да отидат в офиса на фондацията, да се запознаят и поговорят. Ако екипът види, че човекът има желание, отиват в дома му, оглеждат обстановката и се взима решение дали да го включат в програмата, или не. Изключително важно е личността да е борбена и да иска едно по-добро бъдеще.

В началото продукцията от стопанството отива основно за лична употреба, а каквото остава, се продава на борсите. Впоследствие по-голямата част от производството отива за борсите, а двама от производителите дори започват да зареждат големите вериги хипермаркети. На фермерски пазари не ходят засега.

Част от семействата се занимават само със земеделие, което е единственият им източник на доход. Втората група са семейства, на които земеделието е основен източник на доход, но поне един член работи и другаде. В третата група земята е допълнителен източник на препитание. Именно при микро-бизнеса се прави видната разлика между средната класа и бедността.

„В България има законодателство за малките и средни предприятия, но не и за микро-предприятията. Вместо това те са вкарани при горните, като заемат 90% от тази група. За тях почти не се говори. Липсва регламентация, което създава доста проблеми, защото правилниците за малките и средни бизнеси не са подходящи за микро-бизнесите. Затова ние подпомагаме основно тях, като се стремим да ги развием до среден и дребен бизнес", коментира Иван Пенов.

Пътят към просперитет

След като семействата успеят да изплатят земята си, почват да търсят по-високо качество семена, тор и технология. Фондация „Земята източник на доходи" им асистира да си изберат най-подходящите трактори, консултират ги при инвестицията в система за капково напояване. Това им позволява да обработват по-големи площи с по-малко труд. В пловдивското поле семействата достигат 170 и са основно от селата Брестовица, Чалъкови и Перущица.

Отделно им помагат с документации, отчети и преглеждане на договори, ако искат да започнат работа. Някои семейства извършват и неселскостопански инициативи. Организацията подпомага всякакъв дребен бизнес. Такива са, например, купуване на камери и снимане на сватби и кръщенета. Друга фамилия си е отворила хранителен магазин, трета бръснарски и фризьорски салон, четвърта интернет кафене в Чалъкови. Всичко с цел да имат постоянен доход, а не само сезонен.

Според статистиките, процентното оцеляване на новосъздадени предприятия три години след основаването им е 3%. При Фондация „Земята източник на доходи" възлиза на над 90%.

Друга полза от участието в програмата е, че облагородявайки земята, тя вдига стойността си. И ако в началото е закупена за 200-300 лв., то сега ще се продава за минимум 1000 лв. на декар.

И докато фондацията не извършва дейности в най-големия ромски квартал на Балканите – „Столипиново", то тяхна партньорска организация в Кюстендил прави инициативи именно в ромската махала на града и то успешно. **В основата на добрия резултат стои доверието между всички замесени страни.**

Семействата си помагат по време на извънредното положение

Едно от големите притеснения на фондацията идва с настъпването и развитието на пандемията, предизвикана от Covid – 19. Екипът решава да ги подпомогне с дарителски пакети с дълготрайна храна. Към инициативата се приобщава и пловдивският клон на Червения кръст, който предоставя пакети. Оказва се обаче, че общността в трите пловдивски села е толкова добре организирана, че хората сами си помагат с храна един на друг, вместо да чакат помощ от другите.

„Ако няма общност, системата не работи. Държавата може да прави програми за подпомагане, но докато разбере в кое село имат нужда от съдействие, докато програмата мине през съответната процедура, хората ще умрат от глад. *Имахме късмет, че голяма част от тях имат храна по мазетата си. Хората от Евангелистката църква в Брестовица също се включиха и раздадоха пакети с храна на по-бедните"*, споделя Иван Пенов.

Образованието на малките ромчета

Организацията работи в коалиция с училищата и читалищата в населените райони. На училището в Белозем купуват електронна дъска, за Първомай комплект с инструменти.

За да амбицират децата и младежите да учат, провеждат специални разговори, а понякога ги стимулират и чрез забавни мероприятия. В миналото са ги водели на екскурзии, но само, ако са били редовни ученици. Някои деца са проявили желание да спортуват. За целта са ремонтирани игрища за баскетбол и футбол, закупувани са фитнес уреди, преобразени са зали. Идеята е да се създаде среда, в която ученето се свързва с нещо приятно за тях.

Към момента гражданската организация администрира 46 стипендии за гимназисти от семействата по програма на Тръста за социална алтернатива. Те покриват пътните разходи и учебните материали. Ако намерят допълнително финансиране, ще възстановят работата с читалищата. **Иван Пенов подчертава, че няма дете от общностите, с които работят, което да не посещава учебно заведение.**

За човешкия елемент

Първият участник в програмата е Илия Илиев от Чалъкови. Започва с оранжерия за краставици в двора си, след което започва да оглежда за земя извън пределите на къщата му. Семейството има две деца, построява си нова къща, купува си трактор и всички останали нужни машини. **Към днешна дата разполага с 40 декара.** Преминава към по-екстензивно земеделие, започва да гледат и билки. Семейството му вече не се лишава от нищо, макар да не са заможни.

„Един по един първите ни предприемачи започнаха да си отиват. ***Пред очите ни се изграждат и порастват новите поколения, които поемат щафетата.*** *По традиция всяка година си правихме обща среща. Да се видим, да пийнем и хапнем, да изпеем по някоя друга стара градска песен. Често ни свират и хора от оркестъра на Брестовица, които са също участници в програмата. Но наборите намаляват, от старите останаха не повече от 10 човека. Време е да отворим път на младите и да им покажем, че не са сами"*, завършва председателят на Фондация „Земята източник на доходи".

И макар понякога да липсва финансиране, и макар понякога да смятат, че нещата ще се закучат, са осъзнали едно – винаги ще се намерят мераклии, които да поддържат каузата жива.

Фондация "Земята- източник на доходи" печели през 2013 награда от Европейската комисия за комуникация в областта на Общата селскостопанска политика. Г-н Иван Пенов (в средата) получава наградата.

Iceland Liechtenstein Norway Active citizens fund

Тази публикация е създадена по проект „За гражданите и техните организации", който се изпълнява от фондация ПАЦЕП, фондация БЦНП и фондация 42 с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е подобряване на информираността на гражданите за ролята на неправителствените организации в обществото.

#регионалникореспонденти

Автор: Паулина Гегова, кореспондент на НПО Портала за Южен централен регион

0 коментара | Подреждане по: Най-нови

Добавяне на коментар...

Добавка за коментари във Facebook

Харесва ми | Споделяне | 315 души харесват това. Регистрирайте се, за да видите какво харесват приятелите

сподели: facebook twitter

Сходни публикации

30.09.2020

Как порастват мечтите
Или как Фондация „Дон Боско" от Стара Загора работи, за да превърне бедни и безперспективни деца ...

26.05.2020

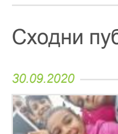

„Стара техника за ново начало" или за непреходността на човещината
Успешна инициатива на ромската организация „Амалипе" катализира енергията на ученици, учители и ...

16.04.2020

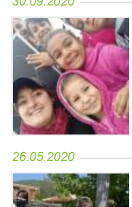

Фондация „Здраве и социално развитие": Подкрепяш уязвимите, подкрепяш всички
Ако се погрижим за хората в най-уязвимо положение, те ще положат усилия да спазват правилата, което ...